

الرحمن الرحيم

دیر

فرزند شناس خلیج فارس

عبدالحسین بحرینی نژاد

سرشناسه	: بحرینی نژاد، عبدالحسین، ۱۳۳۶
عنوان و نام پدیدآورنده	: دیر، فرزند ناشناس خلیج فارس
مشخصات نشر	: قم: موعود اسلام، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری	: ۲۴۰ ص
شابک	: ۱۲۵۰۰۰ ریال: ۳-۱۳۲-۲۰۷-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه، ص. [۱۸۹]-۱۹۰.
موضوع	: دیر
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ب۳/۳۶ DSR۲۰۸۷
رده بندی دیو	: ۹۵۵/۶۴۴۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۰۸۲۴۷۱

دیر، فرزند ناشناس خلیج فارس

نویسنده:	عبدالحسین بحرینی نژاد
ناشر:	موعود اسلام
تیراژ:	۲۰۰۰
چاپ:	شریعت
نوبت و سال چاپ:	اول/۱۳۹۴
قیمت:	۱۲۵۰۰ تومان
شابک:	۳-۱۳۲-۲۰۷-۶۰۰-۹۷۸
صفحه آرا:	زهرا انصاری

مرکز بخش:

قم: خیابان شهدا، کوی ۳۳، پلاک ۲۵

تلفکس: ۰۲۵-۳۷۸۳۱۸۳۲ و تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۳۱۸۳۱

همراه ۰۹۱۷۷۷۱۹۳۰۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	مقدمه
۱۳	جغرافیای تاریخی خلیج فارس
۱۴	جغرافیای تاریخی منطقه
۱۶	نگاهی به منطقه دشت در گذشته
۱۷	معرفی اجمالی شهرستان دیر
۲۷	شهرستان دیر از زبان آمار
۲۸	جمعیت برحسب نوع خانوار و جنس - آبان ۱۳۹۰
۳۰	آب و هوا
۳۱	بادهای محلی
۳۲	جنگلها و مراتع شهرستان
۳۳	گیاهان منطقه
۳۳	گیاهان دارویی منطقه دیر
۳۴	آمار سطح زیرکشت محصولات سالانه شهرستان دیر سال زراعی ۹۳-۹۴
۳۵	آمار سطح و تولید محصولات باغی شهرستان دیر - سال زراعی ۹۳-۹۴
۳۷	معادن فعال شهرستان
۳۷	معادن غیرفعال شهرستان
۳۹	کارگاههای تولیدی شهرستان
۴۱	جزایر سواحل بندر دیر
۴۱	۱- جزیره امالکرم (گرم)
۴۲	۲- جزیره جبرین (تهمادو)

۴۲	۳- جزیره نخیلو (شیخ کرامه)
۴۲	۴- جزیره امسیله (خان)
۴۳	جغرافیای مَطاف
۴۴	پارک ملی «دیر نخیلو» بهشت پرندگان
۴۵	گنبد (کوه نمکی) جاشک
۴۷	پارس شمالی، نیم قرن در حاشیه
۴۹	ارتفاعات شهرستان دیر
۵۰	سابقه مکتب و معماری در شهرستان دیر
۵۱	بهداشت و درمان
۵۲	آموزش و پرورش
۵۴	موفقیتهای معلمان و دانشآموزان شهرستان دیر در سال تحصیلی ۹۳-۹۴
۵۶	دانشگاهها
۵۷	صدا و سیما و خبرگزاریها
۵۹	جاهایی که ثبت ملی شدهاند
۶۰	ظرفیتهای گردشگری شهرستان دیر
۶۲	آثار باستانی شهرستان دیر
۷۶	«زیارتگاههای شهرستان دیر»
۹۱	اسامی غذاهای محلی
۹۲	اسامی بازیهای محلی شهرستان دیر
۹۲	اندازههای وزنی در شهرستان دیر
۹۲	اسامی نخلها در شهرستان دیر
۹۴	صنایع دستی شهرستان دیر
۹۴	پرورش شتر در شهرستان دیر
۹۶	گلزار شهدای گمنام بندر دیر
۹۶	اسوهها و اسوهپروران
۹۷	چهرهها و شخصیتهای شهرستان
۱۰۰	شهدای بسیجی و مردمی

- شهدای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ۱۰۱
- شهدای ارتش و نیروی انتظامی ۱۰۱
- شهدای شاخص شهرستان دیر ۱۰۱
- دانشآموزان شهید ۱۰۵
- درباره‌ی شهدای افتخارآفرین شهرستانمان بیشتر بدانیم: ۱۰۵
- آزادگان شهرستان ۱۰۶
- آزادگان فرهنگی: ۱۰۶
- الف: بازان ۲۵ تا ۷۰ درصد ۱۰۶
- ب: جانبازان زیر ۲۵ درصد ۱۰۸
- مجروحین جنگ جهانی (که تعیین درصد نشده‌اند) ۱۱۴
- خادمین قرآن ۱۱۶
- قاری و حافظ برجسته قرآن، مهندس محمد انگشبه ۱۱۶
- شیخ عبدالنبی بحرانی، عالم شهر بردخون ۱۱۷
- حجه الاسلام سید اسداله رکنی‌حسینی ۱۱۹
- حجه الاسلام حاج سیدمحمد حسینی ۱۱۹
- آیها... سیدعلی رکنی‌حسینی ۱۲۰
- آیها... شیخ محمد بحرانی ۱۲۱
- آیها... شیخ علی بحرانی ۱۲۱
- حجه‌الاسلام میرزا عبدالباقی بحرینی ۱۲۲
- آیها... سیدهاشم حسینی (مشهور به حسینی بوشهری) ۱۲۴
- حجه‌الاسلام سیدعلی حسینی (امام جمعه‌ی بندر دیر) ۱۲۵
- حجه‌الاسلام شیخ حسین بحرانی دیری ۱۲۷
- حجه‌الاسلام شیخ نصراله محمودی ۱۲۷
- حجه‌الاسلام شیخ عبدالنبی بحرینی (مشهور به میرزا آقا) ۱۲۸
- خالو حسین فولادی (بردخونی) ۱۲۹
- علی اسماعیل فخرایی (علی سمیل) ۱۳۱
- میرزا احمد دیری ۱۳۳

۱۳۴	سیدبهنیار حسینی (مفتون)
۱۳۵	سیدعبدالقاهر قاهری (مدام دیری)
۱۳۵	میرزا عباس دیری
۱۳۷	دکتر مجید عابدی
۱۳۷	مرحوم خلیل عمرانی
۱۳۸	دکتر عبدالرسول خسروی (دیری)
۱۳۸	دکتر عبداللطیف امینی
۱۴۰	دکتر محمد خالدی
۱۴۱	دکتر علی ناظم بفر
۱۴۲	دکتر حسن دانیایی
۱۴۳	دکتر عباس فضلی
۱۴۴	مرحوم حیدر دوراهکی
۱۴۵	گویشهای منطقه
۱۴۵	گویش بردستانی
۱۴۶	گویش دشتی (دشتیانی)
۱۴۷	گویش آبدانی
۱۴۷	لهجهی دیری
۱۴۸	«تعدادی از ترکیبات کنایی منطقه»
۱۴۸	تعدادی از ضربالمثلها
۱۴۹	برخی از اصطلاحات محلی شهرستان دیر
۱۵۱	روشهای درمان محلی
۱۵۲	ترتیب مراسم عروسی
۱۵۴	شروه
۱۵۵	چاووشی
۱۵۶	گژیرو
۱۵۷	خرس مدی (گلی)
۱۵۷	گرگشو

۱۵۸	بیتخوانی.....
۱۵۹	گندو.....
۱۶۰	چهارشنبه‌سوری.....
۱۶۰	نوروز و آیین آن.....
۱۶۱	ختنه‌سوران.....
۱۶۱	اشعار ختم قرآن در شهرستان دیر.....
۱۶۳	روشهای عزاداری ماه محرم.....
۱۶۴	آداب ماه مبارک رمضان در شهرستان دیر.....
۱۶۶	نگاهی به دیر مطبوعات در رابطه با شهرستان دیر در سنوات گذشته.....
۱۶۹	ساخت مستند دیر بندر توسط گروه مستندساز بیناملی.....
۱۷۰	ساحل فراموش شده.....
۱۷۲	کتابهای تألیفی نویسندگان و شاعران شهرستان.....
۱۷۷	معرفی اجمالی بندر دیر.....
۱۹۱	«مشخصات اسکله صیادی بندر دیر».....
۱۹۳	هنرمندان دیری (از گذشته تا کنون).....
۱۹۴	«انواع صید ماهی در بندر دیر».....
۱۹۴	جنگل حرا، نگینی سبز بر ساحل بندر دیر.....
۱۹۶	سابقه نشر مطبوعات در دیر.....
۱۹۷	بازار دیر.....
۱۹۸	میگو، محصول صادراتی دیر.....
۲۰۰	چند اصطلاح مربوط به جهازات و لنجها در دیر.....
۲۰۰	تعدادی از اصطلاحات دریانوردی در بندر دیر.....
۲۰۲	اسامی ماهیها در دیر.....
۲۰۳	اسامی تعدادی از آبزیان خلیج فارس و مطابقت نام فارسی و محلی آنها.....
۲۰۴	اسامی تعدادی از ناخداهای بندر دیر از گذشته تا به حال.....
۲۰۵	آشنایی با یک موجود خارق‌العاده!.....
۲۰۷	متانول کاوه بندر دیر.....

۲۰۸	نماز جمعه در بندر دیر.....
۲۰۹	سابقه پُست در دیر.....
۲۰۹	گریدهای از وقایع انقلاب اسلامی در بندر دیر.....
۲۱۱	واقعه سوم محرم بندر دیر (۱۳۵۷/۹/۱۳).....
۲۱۳	شیلات.....
۲۱۳	گمرک.....
۲۱۴	مسافرت به خارج.....
۲۱۵	آبادیه‌های شهرستان دیر.....
۲۱۵	الف: بخش مرکزی دیر.....
۲۱۹	ب: بخش آبدان.....
۲۲۳	ج: بخش بردخون.....
۲۲۸	روستاهای خالی از سکنه بخش مرکزی دیر.....
۲۲۸	روستاهای خالی از سکنه بخش آبدان.....
۲۲۸	روستاهای خالی از سکنه بخش بردخون.....
۲۲۸	شهر آبدان.....
۲۳۱	شهر بردخون.....
۲۳۲	شهر بردستان.....
۲۳۶	شهر دوراهک.....
۲۳۹	منابع.....

مقدمه

سال ۱۳۸۱ بود که با همکاری مرحوم حیدر دوراهی، فرماندار فقید شهرستان دیر کار تألیف کتاب «حیدر دیر، نگینی بر ساحل خلیج فارس» شروع شد. کتاب ابتدا در ۲ جلد و پس از کمرچ ناگهانی «حیدر» جلد سوم نیز تدوین شد.

چاپ آن کتاب با استقبال همشهریان روبرو شد. گرچه برخی نیز با بی‌مهری و جملات طعن با حقیر روبرو شدند اما نه آن تشریفات و نه برخوردهای غیرمنصفانه باعث غرور و دل‌سردی نشد. البته برخی نیز انتقادات به‌جایی داشتند که حاکی از نکته‌سنجی و دقت‌نظر آن‌ها بود که از آن‌ها ممنونم.

نظر برخی عزیزان بر این بود که حجم کتاب فوق‌الذکر امکان استفاده‌ی

مراجعاتی که در ضیق وقت قصد استفاده از آن را دارند میسر نمی‌کند لذا با پیشنهاد دلسوزان، از مدت‌ها قبل بر این شدم که جهت رفع این نقیصه دست به تهیه این مجموعه بزنم که با توجه به حجم آن می‌تواند مورد استفاده طیفی از مراجعین و علاقه‌مندان قرار گیرد.

در این مجموعه سعی شده است اطلاعات موردنیاز در زمینه‌های گوناگون تدوین شود. مجدداً لازم به یادآوری است که این مجموعه به‌صورت اختصار تألیف شده است، لازم می‌بینم از آقایان: حاج ابراهیم اسماعیلی، سیدحسین حسینی، حسن سجادی، عباس زبیری، حاج محمد فضلی، ابراهیم بحرانی، حاج محمد عاسی، عباس بحرانی، اردشیر درگاهی، عبدالعزیز بحرانی، زهیر صالحی، کرامت آزاده‌فرد، زکریا میرزایی، میثم ابراهیمی و خواهر معصومه بحرینی‌نژاد که با راهنمایی‌هایشان مرا یاری دادند، صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم.

بندر دیر - تابستان ۱۳۹۴

عبدالحسین بحرانی